

Vastaanottaja

Kopio

Lähetäjä

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Aihe

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kirjalliseen kysymykseen ja selonteko Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2014 teemaistuntoon silliä ja makrillia koskevien kalastuskiistojen tilanteesta

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Puh. +45 3396 0200

Faksi +45 3396 0202

www.norden.org

31. maaliskuuta 2014

13-01401-8

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kirjalliseen kysymykseen ja selonteko Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2014 teemaistuntoon silliä ja makrillia koskevien kalastuskiistojen tilanteesta

1. Taustaa

Ilmastossa tapahtuvat muutokset ovat historiallisesti aiheuttaneet merkittäviä vaihteluita Koillis-Atlantin kalakantoihin ja kalatalouden tuottavuuteen. Ilmastovaikutukset voivat olla suoria, esimerkiksi fysiologisia muutoksia aiheuttavia, tai vaikuttaa kaloihin epäsuorasti niiden saalistajien tai saaliin muutosten kautta. Ilmastovaihtelut voivat siten merkitä suuria taloudellisia ja yhteiskunnallisia seuraamuksia kalataloudesta riippuvaisille maille, alueille ja yhteisöille.

Ilmastomuutoksen seurauksena pohjoisen pallonpuoliskon kalakannat ovat siirtyneet laajalti huomattavasti pohjoisemmaksi. Pohjois-Atlantin lämpimän kauden seurauksena Koillis-Atlantin makrilli vaelttaa nykyisin pidemmälle pohjoiseen ja länteen. Ei ole täysin varmaa, johtuuko tämä ilmastonmuutoksesta. Ilmiön taustalla on todennäköisesti useita toisiinsa vaikuttavia vaihtelevia tekijöitä, kuten kalakantojen koot, lämpötila, ravinnon (eläinplanktonin) saatavuus sekä meritieteelliset olosuhteet. Makrillikanta on epätavallisen suuri, mikä todennäköisesti vaikuttaa vaellusreitteihin.

Silli ja makrilli ovat yhdessä villakuoreen ja mustakitaturskan kanssa Koillis-Atlantin merikalastuskiistan keskiössä. Pohjois-Atlantin silli jaetaan kahteen pääkantaan: norjalaiseen kevätkutuiseen silliin ja islantilaiseen kesäkutuiiseen silliin. Sillillä ja makrillilla on suuri taloudellinen merkitys kaikille pelagisia lajeja kalastaville Pohjois-Atlantin rannikkovaltioille.

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeasiain virkamieskomitean (ÅK-FJLS) kalastus- ja vesiviljelyosasto on jo pitkään tukenut tutkimushankkeita, joissa keskitytään pelagisten kantojen ongelmiin sekä yleisten hallintaongelmien ratkaisemiseen. Myös maat ovat lisänneet tutkimuspanostustaan tavoitteenaan saada lisää tutkimustietoa pelagisten lajien vaellusreiteistä ja levinneisyydestä. Pelagisten lajien kalastuskiintiöiden jakoon liittyviä kiistoja käsitellään olemassa olevissa foorumeissa, eikä

Pohjoismaiden ministerineuvosto siksi voi ottaa kysymystä käsiteltäväkseen, eikä sillä myöskään ole valmiutta käynnistää vuoropuhelua asiasta.

2. Tutkimustietoa Pohjois-Atlantin sillin ja makrillin kokonaissaaliista ja todellisesta kokonaissaaliista

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) välittää tutkimustietoa Pohjois-Atlantin sillin ja makrillin kokonaissaaliista ja todellisesta kokonaissaaliista. ICES toimii kalatalouden neuvoa-antavana elimenä jäsenmailleen. Kaikki Pohjoismaat ovat ICESin jäseniä.

ICESin mukaan makrillisaalis on kasvanut vuodesta 2005 alkaen, ja vuodesta 2010 lähtien saalis on ollut noin 900 tuhatta tonnia vuodessa. ICESin antama suositus Pohjois-Atlantin makrillin suurimmaksi sallituksi saaliiksi (TAC) on vuosina 2010–2013 ollut 497–672 tuhatta tonnia, kun todellinen kokonaissaalis on ollut 862–930 tuhatta tonnia. Mainitun ajanjakson aikana todellinen kokonaissaalis on toisin sanoen jatkuvasti ylittänyt suositukset merkittävästi. Samanaikaisesti on kuitenkin huomioitava vahvat viitteet siitä, että makrillikannat on viime vuosina arvioitu todellista pienemmiksi (ja tästä syystä kiintiösuositukset on asetettu perusteltua alhaisemmiksi). ICES on nyt kehittänyt uuden mallin kantojen koon arviointiin.

Vuosina 2010–2013 rannikkovaltioiden välillä ei ollut makrillikannan hoitoon liittyvää voimassa olevaa sopimusta. Kaksi suurinta rannikkovaltiota EU ja Norja tekivät vuosittain kahdenvälisen sopimuksen kalastuskiintiöistä. Muut rannikkovaltiot asettivat yksipuolisia kiintiöitä.

ICES suosittaa, että vuonna 2014 kokonaissaalis olisi korkeintaan 899 886 tuhatta tonnia. ICES on tiedottanut, että se päivittää suositustaan toukokuun 2014 lopussa.

Kolme rannikkovaltiota – Norja, Färsaaret ja EU – solmivat 12. maaliskuuta 2014 sopimuksen, jonka mukaan vuonna 2014 niiden kiintiö on 1 047 tuhatta tonnia ja TAC 1 240 tuhatta tonnia. Vuosien 2015–2018 osalta sopimus sitoo noudattamaan ICESin antamaa TACia vuonna 2014 laaditun pitkän aikavälin suunnitelman mukaisesti.

Norjalaisen kevätkutuisen sillin kanta on pienentynyt, ja vuoden 2004 jälkeen jokainen sukupolvi on ollut pieni. Kehityssuunta heijastuu ICESin suosituksiin, ja kiintiöitä onkin pienennetty huomattavasti viime vuosina. Vuosina 2010–2013 ICESin asettama norjalaisen kevätkutuisen sillin kalastuskiintiö on ollut suurimmillaan 1 483 tuhatta tonnia (2010) ja pienimmillään 619 tuhatta tonnia (2013). Vuodeksi 2014 kiintiötä on pienennetty 418 tuhanteen tonniin. Todellinen kokonaissaalis ei mainittuna ajanjaksona ole kertaakaan ylittänyt suositeltua TACia.

Islantilaisen kesäkutuisen sillin kannan kokoon on viime vuosina vaikuttanut merkittävästi *Ichthyophonus*-sieni-infektio, mutta nyt kanta on jälleen elpymässä, ja sienestä johtuvan kuolleisuuden on havaittu laskeneen nolnaan. Vuosina 2010–2013 ICESin asettama islantilaisen kesäkutuisen sillin kalastuskiintiö on ollut suurimmillaan 87 tuhatta tonnia (2013–2014) ja pienimmillään 40 tuhatta tonnia (2010–2011, 2011–2012). Todellinen kokonaissaalis on viimeisten kolmen vuoden aikana ylittänyt suositellun TACin enimmillään 22 prosentilla (2012–2013).

3. Pohjoismaiden ministerineuvoston panos ratkaisumallien kehittämiseksi

ÄK-FJLS tukee tiettyjä toimia Pohjois-Atlantin merikalastuskiistan ratkaisemiseksi, ja näiden toimien tavoitteena on tarjota päättäjille tutkimustietoa päätöksenteon tueksi. Pohjoismaisen kalastusyhteistyön kahdessa viimeisimmässä kokouksessa, marraskuussa 2013 ja helmikuussa 2014, on hyväksytty viisi Pohjois-Atlantin merikalastuskiistaan keskittyvää hanketta. Lyhyt kuvaus hankkeista on liitteenä (tanskaksi/englanniksi). Hankkeista voidaan mainita erityisesti "Fordeling af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten på længere sigt" (Koillis-Atlantin kalastusoikeuksien jako pitkällä aikavälillä). Hankkeen puitteissa selvitetään uusia ajatuksia ja ideoita koskien mahdollisuuksia jakaa Koillis-Atlantin kalastusoikeuksia. Merioikeudelliset kysymykset voivat olla erityisen kiinnostavia Pohjoismaiden neuvoston työn kannalta.

Edellä mainittujen toimien lisäksi sekä Pohjoismaiden Atlantti-yhteistyö (NORA) että NordForsk ovat tukeneet suoraan Pohjois-Atlantin merikalastuskiistaan liittyviä hankkeita. Priorsointihanke "Klimaeffekter på primærerhvervene" (Ilmastovaikutukset alkutuotantoon) on niin ikään merkittävä.

4. Tiivistelmä

Pohjoismaisen kalastusyhteistyön tavoitteena on vahvistaa tieteellistä perustaa, jonka pohjalta voidaan tarttua merten biologisten resurssien kestävään hallintaan liittyviin haasteisiin. Tämä koskee niin pelagisten lajien parissa tehtävää työtä kuin ratkaisujen etsimistä yleisiin hallintaongelmiin kantojen siirryttyä pohjoisemmaksi ja lännemmäksi.

Sigurður Ingi Jóhannsson,
Islannin kalastus-, luonnonvara-, maatalous- ja ympäristöministeri

Liite: Projekter i nordisk regi indenfor pelagisk kompleks i Nordatlanten.

Projekter det nordiske fiskerisamarbejde har nyligt igangsat og handler om pelagisk kompleks i Nordatlanten.

POLSHIFTS – Poleward shifts in the pelagic complex, an effect of climate change?

Formålet er, at samle specialister i pelagiske fiskearter, herunder genetikere, klimatologer, fiskere og forvaltere i en Nordisk konference der skal belyse geografiske ændringer i fiskebestandenes udbredelse, herunder om tendensen til nordligere udbredelse har en genetisk komponent og er relateret til klimaforandringer. Der vil blive fokuseret på anvendelsen af nye metoder indenfor genetisk og økonomisk analyse.

Fordeling af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten på længere sigt.

Nordisk Marin Tænketaank udarbejder et debatoplæg og diskuterer nye tanker og ideer til et fremtidigt grundlag hvorpå fordelingen af fiskerettigheder i Nordøst Atlanten kan finde sted. Debatoplægget udarbejdes af en bred kreds af "sagkyndige" fra forskning, forvaltning, rådgivning og erhverv i de nordiske lande/landområder. Sagkyndigkredsen omfatter personer med baggrund indenfor jura, økonomi, statskundskab, sociologi og fiskeri. I forbindelse med udarbejdelsen afholdes to workshops. Oplægges publiceres i første omgang som et NMR/NMTT Arbejdsrapport.

Samarbejde og konflikter i fiskeriet.

Formålet er, at kortlægge eksisterende og potentielle samarbejds- og konfliktområder indenfor fiskerisektoren. Endvidere, at udvikle rekommandationer for øget og mere effektivt samarbejde mellem fiskerorganisationer, forskningsinstitutter, industrien og forvaltningsorganer. Der vil blive gennemført en konference med fokus på samarbejde mellem industri og forskere og på lovgivningen omkring fiskeprodukter i de nordiske lande. Projektet vil publicere et "Policy brief" med rekommandationer.

Two sessions on changing fisheries in the North-East Atlantic/Arctic Ocean at the 38th Annual Conference of the Center for Oceans Law and Policy in Bergen Norway, 26-27th. June.

Sessionerne adresserer de generelle spørgsmål omkring hvorledes man forvalter fiskerierne i situationer hvor udbredelser og fiskerimønstre ændrer sig. Man vil specifikt adressere effekter af klimaændringer på fordelinger af pelagiske fiskearter og diskutere kyststatsallokering af fiskerettigheder for delte bestande og herunder konfliktløsningsmodeller.

Pelagisk krise.

En undersøgelse over mulige løsningsmodeller for de konflikter der er om pelagiske fiskebestande. Resultaterne formidles som videnskabelige artikler og overfor interessenter indenfor erhverv og forvaltning. Undersøgelsen fokuserer på en forskningsbaseret tilgang, herunder spilteori samt invitere til deltagelse fra erhvervet og det politiske (EU) system.

Projekter NORA har støttet over de sidste år og handler om pelagisk kompleks i Nordatlanten.

Makrelbestand: I gangværende projekt, som undersøger den atlantiske makrelbestand.

Prøver fra forskellige gyde- og fiskeormåder i islandske, færøske og norske farvande, samt canadiske, bliver undersøgt for genetisk variation og bestandsidentifikation. Det forventes, at de endelige resultater kan blive et vigtigt indspil i den fremtidige regulering af det nordatlantiske makrelfiskeri.

Projektet er omtalt i NORA Årsrapport 2013 (side 18-19), som kan hentes her <http://ipaper.ipapercms.dk/Nora/Aarsrapport2013/>

Fælles fiskeflåde: Projektet afsluttedes med rapporten Joint fleet - The way towards more effective fisheries in the North Atlantic?

The report examines whether a different organization of the pelagic fishery (fishing for mackerel, herring, capelin and blue whiting) in Norway, Iceland and the Faroe Islands would make the industry more effective. The report analyses the fish stocks and the pelagic fishery regulations, both internationally and nationally, of the last years. Subsequently, a case study of the fishing fleets in the three countries is conducted. The results show that it would be profitable to have a joint fleet in the region, but that the advantage is not as great as expected.

Rapporten er udgivet i serien NORA REPORTS og kan her hentes i Ipaper-format: <http://ipaper.ipapercms.dk/Nora/JointFleet/>.

Konferencen The Pelagic Complex.

Projektets hovedaktivitet var gennemførelsen af konference på Færøerne, der indgik som en del af aktiviteterne under det danske formandskab for Nordisk Minsiterråd i 2010.

Resultaterne fra konferencen, som NORA var medarrangør af, er sammenfattet i rapporten The Pelagic Complex in the North East Atlantic Ocean.

Rapporten er udgivet i serien TemaNord, nummer 2011:531 og kan hentes her: <http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2011-531>

Konferencen Seas the Future.

Projektets hovedaktivitet var gennemførelsen af konference på Færøerne i 2011.

Konferencen, som NORA var medarrangør af, var oprindeligt tænkt som en del af det danske formandskab for Nordisk Minsiterråd (hvorunder Færøerne varetog formandskabet i Embedsmandskomiteen for fiskeripolitik), blev udskudt til det efterfølgende år, fordi det af kalendermæssige grunde ikke var muligt i 2010 at sikre den ønskede deltagelse på politisk niveau.

Globaliseringsinitiativet: Klimaændringenes påvirkning på naturressurser i Norden.

Dette programmet tar for seg konsekvensene som klimaendringene har på naturressursene i den nordiske regionen. Resultatene fra programmet skal brukes i utarbeidelsen av en klimapolitikk innenfor dette området.

Programmet "Climate Change Impacts, Adaptation and Mitigation in Nordic Primary Industries" er et tematisk nettverksprogram utformet av Nordisk ministerråd i samarbeid med NordForsk.

Slutrapport for programmet publiceres medio maj 2014. Endvidere publiceres policy brief, policy rekommandationer for beslutningstagere.

Netværkene:

- Nordic Network: Climate Impacts on Fish, Fishery Industry and Management in the Nordic Seas
- Arctic char; a species under threat and with great potentials in the age of climate change (NORDCHAR)
- Sustainable Primary Production in a Changing Climate
- Nordic Forage Crops Genetic Resources Adaptation Network (NOFOCGRAN)
- Nordic Research Network on Animal Genetic Resources in the Adaptation to Climate Change
- Forest Soil C Sink Nordic Network